

**”ARVOISA ROUVA PUHEMIES! ILMASTONMUUTOKSEN
TORJUNNAN RESEPTI ON LOPULTA AIKA YKSINKERTAINEN.”**

Ekomodernismin valtdiskurssi eduskunnan täysistunnon yhteisessä ajankohtaiskeskustelussa
ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallost

Santeri Kero

Kandidaatintutkielma

Valtio-oppi

Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos

Jyväskylän yliopisto

Syksy 2019

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	3
2. TUTKIMUSKYSYMYKSI, AINEISTO JA TEORIAPOHJA.....	5
2.1. Tutkimuskysymys ja aikaisempi tutkimus.....	5
2.2. Diskurssianalyysi tutkimusmetodina.....	6
2.3. Aineiston esittely.....	7
3. EKOMODERNISMI.....	9
4. AINEISTON TULKINTA.....	11
4.1. Ekomodernismin diskurssi keskustelussa maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallostasta.....	11
4.2. Ekomodernismi valtakurssina ilmastonmuutoskeskustelussa.....	14
5. LOPPUPÄÄTELMÄT JA POHDINTAA.....	28

LÄHDELUETTELO

1. JOHDANTO

Ilmastonmuutos on 2020-lukua lähestyttäessä noussut julkiseen keskusteluun entistä vahvemmin. Vuoden 2019 eduskuntavaaleissa maalailtiin jo kuvia ilmastovaaleista. Vaikkei ilmastonmuutosta voi pitää vaalien ehdottomana kärkiteemana, nostivat vaalit ilmastonmuutoksen työllisyyden, yrittäjyyden sekä eriarvoisuuden kanssa samalla viivalle suurien vaaliteemojen joukkoon. (Vadén & Tiihonen 2019) Noususta kertoo myös Suomen suurimman sanomalehden, Helsingin Sanomien, (MediaAuditFinland 2019) päätös palkata lehdelle ilmastokirjeenvaihtaja (Kähkönen 2018), sekä tässä tutkielmassa aineistona käytetty eduskunnan ajankohtaiskeskustelu ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallostasta (Eduskunta 2019 PTK 142 2018 vp. KA 8/2018 vp).

Se että ilmastonmuutoksesta puhutaan, ei kuitenkaan vielä kerro siitä, miten teemasta puhutaan ja mitä puheella tavoitellaan. Ilmastopolitiikkaa on suomalaisessa politiikassa esimerkiksi tarkoituksellisesti yhtenäistetty niin, että sen taloudellinen mittaaminen helpottuisi. 1990-luvulta tähän päivään siirryttäessä markkinatalouteen liittyvät käsitteet ovat vakiinnuttaneet paikkansa ympäristöpolitiikassa. (Pietilä 2019, 67-72) Esimerkit kertovat ekomodernistisen diskurssin jalkautumisesta ilmastonmuutoskeskusteluun.

Ekomodernismista puhuttaessa tarkoitetaan uskoa talouden ja teknologian voimaan ratkaista ilmastonmuutos tai muu ympäristökriisi. Taustalla on utopia siitä, ettei modernismin projektia tarvitsekaan hyllyttää, kuten yhteiskuntatieteissä on 1960-luvulta painotettu, vaan modernisaation ongelmat voidaan ratkaista uudentyyppisellä modernisaatiolla, jossa myös ympäristö huomioidaan. (Massa 2009, 10-11 & 30-35)

Vaikka ekomodernismi on ollut suomalaisessa politiikassa näkyvissä jo 1990-luvulta asti (Pietilä 2019, 67-68), on se noussut laajempaan tietoisuuteen vasta viime aikoina, mistä kertoo omalta osaltaan esimerkiksi Suomen Ekomodernistit ry:n perustaminen 2015, ensimmäisenä ekomodernistisena järjestönä maailmassa. (Korhonen 2016) Tämän takia, sekä ilmastonmuutoskeskustelun noustua aiempaa paremmin politiikan näyttämölle, voidaan ekomodernismin tarkastelua pitää hyvinkin ajankohtaisena aiheena.

Koska ekomodernismin olemassaolo suomalaisessa politiikassa on jo aiemmassa tutkimuksessa tuotu esiin, tässä tutkielmassa ei selvitetä, onko ekomodernismin diskurssi olemassa, vaan onko diskurssi noussut valta-asemaan ilmastonmuutoksesta keskustellessa. Tällaiseen johtavaan

asemaan noussut diskurssi, valtakurssi, on kerännyt muita diskursseja vahvemman tuen taakse ja täten saavuttanut vahvan, jopa kyseenalaistamattomalta vaikuttavan aseman keskustelussa. Kyseenalaistamattomuuden saavuttanut diskurssi pakottaa koko aihetta käsittelevän keskustelun käyttämään valtakurssin rakentamaa kehystä, jotta yksilö pystyisi ylipäättään osallistumaan keskusteluun legitimoidusti. Lopulta alkaessaan muuttua itsestään selväksi diskurssin luonne diskurssina, eikä siis ainoana tapana käydä keskustelua, alkaa hämärtyä. Tämän seurauksena kaikki keskusteluun osallistuvat yksilöt alkavat vahvistamaan valtakurssin asemaa entisestään omilla puheenvuoroillaan. (Tirkkonen 2000, 12-16).

Tämä tutkimuksen pyrkimys tuoda esille ilmastonmuutoskeskustelun ekomodernistisen valtakurssin suomalaisessa politiikassa tapahtuu analysoimalla diskurssianalyysin keinoin eduskunnan täysistunnon yhteisestä ajankohtaiskeskustelua ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaalto (Eduskunta 2019). Aineistona toimiva ajankohtaiskeskustelu antaa hyvän katsauksen ilmastonmuutoskeskusteluun suomalaisessa politiikassa selvän hallituksen ja opposition välisen rajan puuttumisen takia, sekä kaikkien eduskunnassa toimivien puolueiden osallistumisen kautta.

Tämä tutkielma pyrkii tekemään ilmastonmuutoskeskustelun valtakurssia näkyvämmäksi ja edistämään monipuolisempaa ympäristöpoliittista keskustelua Suomessa, sekä osaltaan täydentämään aikaisempaa tutkimusta aiheesta.

Tutkimus koostuu viidestä pääluvusta. Johdantoluvussa lukijalle esitellään laajempaa keskustelua aiheesta, ja luodaan yleiskatsaus teemaan. Toisessa luvussa käydään läpi aiempaa tutkimusta aiheesta, tutkielman tutkimuskysymystä, metodologiaa sekä aineistoa. Luvussa 3. esitellään ekomodernismin historiaa, ja siihen kannustavaa diskurssia sekä ekomodernismin katkosta ennakoivaa vastadiskurssia. Luvussa 4. keskitytään aineiston analyysiin ja käydään läpi ilmastonmuutos- sekä lajien sukupuuttoaalto -keskustelujen diskursiivisia koalitioita. Viidennessä luvussa vedetään yhteen analyysissä esiin tulleita tuloksia ja pohditaan lisätutkimuksen tarvetta.

2. TUTKIMUSKYSYMYS, AINEISTO JA TEORIAPOHJA

2.1. Tutkimuskysymys ja aikaisempi tutkimus

Ekomodernismin diskurssia politiikassa on tutkittu jo ainakin 1990-luvulta lähtien. Maarten Hajer analysoi kirjassaan *The Politics of Environmental Discourse : Ecological Modernization and the Policy Process* (1995, 104) ympäristödiskurssin kehittymistä vuodesta 1972 vuoteen 1990 nähdäkseen, miten ekomodernistiset ajatuksen vaikuttivat Britannian poliittisen päätöksenteon (policy-making) diskurssiin ja käytäntöihin. Samassa kirjassa käydään läpi myös Alankomaalaisen ekomodernismin kehitystä (Hajer 1995, 175).

Suomessa ekomodernismin diskurssia politiikassa ovat tutkineet muun muassa Juhani Tirkkonen väitöskirjassaan *Ilmastopolitiikka ja ekologinen modernisaation – Diskursiivinen tarkastelu suomalaisesta ilmastopolitiikasta ja sen yhteydestä metsäsektorin muutokseen* (2000). Tirkkosen avasi tutkimuksessaan suomalaista ilmastopolitiikkaa kansainvälisessä kontekstissa keskittyen erityisesti ilmastopolitiikan diskursseihin. (Tirkkonen 2000, 5) Aivan viime aikoina aihetta on lisäksi Suomessa tutkinut Miia Pietilä maisterintutkielmassaan *Biotalous ja kapitalistinen sankaritarina – Biotalousnarratiivi Suomen politiikassa* (2019). Pietilä pyrki tutkimuksessaan vastaamaan kysymyksiin siitä, ”miten ekomodernisaatio ilmenee suomalaisessa poliittisessä kontekstissa”, sekä ”millaisen narratiivin Suomen biotalousstrategia luo biotaloudesta”. (Pietilä 2019, 13)

Tämän tutkimuksen tutkimushypoteesina toimii ajatus siitä, että ekomodernismin diskurssi voidaan määritellä valtakurssiksi eduskunnan ajankohtaiskeskustelussa, joka käsittelee ilmastonmuutoksen torjuntaa sekä maailmanlaajuisista lajien sukupuuttoaaltoa. Näin tutkimuskysymykseksi voidaan muotoilla: Toimiiko ekomodernismin diskurssi valtakurssina eduskunnan ajankohtaiskeskustelussa ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaaltoista ja mitkä ovat sen vasta- ja vaihtoehtodiskurssit?

2.2. Diskurssianalyysi tutkimusmetodina

Vaikka diskurssi voidaan määritellä arkikielessä lähes synonyymiksi puhetavalle, on käsite tieteellisessä kontekstissa hiukan laajempi. Maarten Hajerin (1995, 44) mukaan kyse on tekstiä tai puhetta analysoitaessa löydettävistä säännönmukaisuuksista sekä eroavaisuuksista. Lisäksi diskurssianalyysin keinoin pyritään ymmärtämään erilaisten puhetapojen sosiaalista taustaa sekä sosiaalisia vaikutuksia. Kieltä käyttäessään yksilö tekee omien kielellisten resurssiensa pohjalta valintoja ja luo näin erilaisia merkityksiä. Diskurssi ei kuitenkaan synny vain yhdestä puheesta tai tekstistä, vaan taustalla vaikuttavat tätä laajemmat tekstikokonaisuudet, jotka tuottavat sosiaalista todellisuutta. Tekstit myös saavat merkityksensä toisten tekstien kautta sekä intertekstuaalisesti suhteessa niihin ja niitä tuottaneeseen sosiaaliseen maailmaan. (Pynnönen 2013, 14-15) Diskurssit kertovat omanlaistaan tarinaa ympäröivästä maailmasta.

Tässä tutkielmassa keskitytään tutkimaan valta-, vasta-, sekä vaihtoehtodiskursseja eduskunnan täysistunnon yhteisessä ajankohtaiskeskustelussa ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallostasta. Tutkielman johtoajatus perustuu Maarten Haajerin *story line* -käsitteeseen, missä sen sijaan, että diskurssit voitaisiin nähdä selkeinä yhteisinä kokonaisuuksina, kyse onkin enemmän keskenään taistelevista diskursseista, joista joku muotoutuu valtadiskurssiksi saadessaan riittävän tuen taakseen. valtaa pitäväksi määrittyvä diskurssi on niin vahva, että myös vasta-argumentit joudutaan määrittelemään suhteessa siihen. (Tirkkonen 2000, 12-18) Tällaisesta diskurssista hyvä esimerkki on talouskasvu. Diskurssi on esimerkiksi suomalaisessa lehdistössä niin vahva, että myös talouskasvua vastustavat diskurssit joutuvat asemoitumaan suhteessa tähän valtadiskurssiin. (Uusitalo 2004) Näin myös kaikki keskusteluun osallistuvat toimivat ikään kuin valtadiskurssin ehdoilla vahvistaen sitä omilla kannanotoillaan, tiedostaen tai tiedostamatta. (Tirkkonen 2000, 12-18).

2.3. Aineiston esittely

Tutkimuksen aineistona toimii 16.1.2019 käyty eduskunnan täysistunnon yhteinen ajankohtaiskeskustelu ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallostasta (Eduskunta 2019 PTK 142 2018 vp. KA 8/2018 vp).

Ajankohtaiskeskustelu valikoitui aineistoksi sen kattavuuden takia, sillä keskusteluun osallistui kansanedustajia kaikista eduskuntapuolueista, myös oppositiosta. Keskustelun voidaan siis katsoa edustavan, kaikkien eduskuntapuolueiden kantoja ja tapoja puhua ilmastonmuutoksesta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallostasta. Valittu aineisto oli myös riittävän rajattu, sillä keskustelu rajoittuu lähtökohtaisesti vain näihin kahteen toisiinsa linkittyvään aiheeseen, eikä aihepiireihin liittyviä puheenvuoroja tai linjoja tarvitse etsiä laajempia aihealueita käsittelevistä dokumenteista, kuten kunkin puolueen vaaliohjelmista. Lisäksi aineisto on ylipäätään litteroituna tekstinä niin lyhyt, että se on kandidutkielman kaltaisessa pienimuotoisemmassa tutkimuksessa mahdollista analysoida kokonaisuudessaan, tai ainakin niin, että kaikki aiheeseen olennaisesti linkittyvät puheenvuorot tulevat käsitellyiksi.

Eduskunnassa tehtävä keskustelualoite, jollaisiksi ajankohtaiskeskustelutkin lasketaan, muodostaa esimerkiksi kyselytuntia sopivamman aineiston kandidaatintutkielmalle. Tämä on erityisen toimiva poliittisen keskustelun muoto, mikäli halutaan hallitus/oppositio -jakoa laajempi kokonaiskuva puolueiden ja yksittäisten kansanedustajien linjoista ja ajatuksista, sillä kyseessä ei ole suoranainen lakialoitteen tai hallituksen linjan haastaminen. On kuitenkin tärkeää huomioida, että hallitus- ja oppositio -jaosta tuskin voidaan täysin päästä missään eduskunnassa tapahtuvassa julkisessa keskustelussa eroon, ja jo tietyn asian nosto keskusteluun on asian politisoimista tai vähintäänkin jo entuudestaan politisoidulla asialla politikoimista. Kuten eduskunnan kyselytunnilla, tässäkin tapauksessa keskustelualoitteen tekivät oppositiopuolueisiin kuuluvat edustajat.

Pääpaino sekä aineistona käytettävässä eduskunnan ajankohtaiskeskustelussa että tässä tutkielmassa on biodiversiteetin vähenemisen sijaan ilmastonmuutoksessa. Vaikka sekä keskustelussa että reaali maailmassa ilmastonmuutos ja biodiversiteetin väheneminen linkittyvät toisiinsa, ovat kyseessä kuitenkin paitsi eri keskustelut, myös keskustelut, jotka on noteerattu julkisuudessa eri tavoin. Näin ollen kyseisten aiheiden (valta)diskurssi lienee ainakin osittain erilainen.

Eduskunnan ajankohtaiskeskusteluun aiheet päätyivät eri keskustelualoiteilla. Ilmastonmuutosta käsittelevä aloite oli Vihreiden Krista Mikkosen tekemä. Maailmanlaajuista lajien sukupuuttoa käsittelevä aloite taas SDP:n Tytti Tuppuraisen alulle panema. (Eduskunta 2019) Näistä syistä maailmanlaajuisen lajien sukupuuttoaallon diskurssi käsitellään tässä tutkimuksessa erillään ilmastonmuutospuheenvuoroista. Koska jakoa on haastavaa muutoin toteuttaa on ”Ekomodernismin diskurssi keskustelussa maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallosta” -kappaleeseen aineistoksi valikoitunut vain ne puheenvuorot Eduskunnan täysistunnon yhteisessä ajankohtaiskeskustelussa ilmastonmuutoksen torjunnasta sekä maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallosta, jotka käsittelevät yksinomaisesti biodiversiteetin katoa. Tämän rajauksen myötä näiden kahden eri teeman diskurssien erot on helpompi eritellä, eivätkä eri keskustelujen diskurssit pääse sekoittumaa, mikä tekisi puheenanalyysistä haastavampaa.

Luvun 4.2. aineisto on rajattu siten, että vain ilmastonmuutokseen ratkaisuehdotuksia tarjoavat tai jo tehtyjä konkreettisia ratkaisuja käsittelevät puheenvuorot Eduskunnan ajankohtaiskeskustelusta on otettu osaksi analyysiä. Selvyyden vuoksi on hyvä myös huomauttaa, että luvussa esiintyvistä lainauksista on poistettu tutkielman kautta epäolennaiset osat.

3. EKOMODERNISMI

Historiallisesti ekomodernismi juontaa juurensa toisen maailmasodan jälkeen suosituksi tulleesta ja myöhemmin 1960-luvulla yhteiskuntatieteissä haudatusta modernismista, jolla puolestaan on aatehistoriallinen kytkös 1700-luvulla kehitettyyn edistysoptimistiseen valistukseen. Vaikka yhteiskuntateoriana modernisaatio on torjuttu, jatkaa sen jalanjäljissä kulkeva ekomodernisaatio ympäristösosiaaliteorioissa kehittymistään. Osaltaan ristiriita selittyy ekomodernismin keskeisellä ajatuksella modernismin ongelmiin vastaamisesta. Ekomodernisaation teoreetikot haluavat korjata teollistumisen, modernisaation ja tieteen ongelmat uudella teollistumisella ja modernisaatiolla, sekä uusien innovaatioiden käyttöönotolla. 1980-luvulta alkaen onkin ekomodernismin alla kehitetty muun muassa ekokehityksen (Sachs 1980), ekomodernisaation (Huber 1982), teollisen ekologian (Frosch & Gallapoulos 1989), metsätransitioteorian (Mather 1992) ja luonnonkapitalismin (Hawken 1999) kaltaisia teorioita. (Massa 2009, 30-32).

Vaikka näistä teorioista ensin mainittu eli ekokehityksen teoria voitaisiin määrittellä ensimmäiseksi teoreettiseksi luomukseksi ekomodernismissa, jäi ranskankielinen teoria tiedeyhteisössä pimentoon kielimuurin takia. Sachs pääsi kuitenkin kertomaan teoriastaan Berliinissä Ympäristön ja kehityksen kansainvälisessä instituutissa, missä ekomodernistinen ajattelu muutamia vuosia myöhemmin lähti liikkeelle. Todellisena ekomodernisaation teoreettisena isänä pidetään Joseph Hubertin ekomodernisaatioteoriaa, jonka Hubert loi Martin Jänicken avustuksella. Sachsin ekokehityksen sijaan Hubertin ekomodernisaatio termi jäi ympäristöyhteiskuntatieteissä käyttöön (Massa 2009, 30-32).

Ilmo Massa jakaa kirjassaan *Vihreä teoria* (2009, 10) ympäristöyhteiskuntateoriat kahteen kategoriaan: ekomodernisaatioon kannustaviin eli niin kutsuttuihin EM-teorioihin ja modernisaation katkosta ennustaviin EK-teorioihin. EM-teorioissa yhteiskunnan ei tarvitse luopua nykyisestä modernisaatioistaan, ”vaan modernin projektia voidaan jatkaa niin, että ympäristökysymyksen otetaan taloudessa, teknologiassa, politiikassa ja kulttuurissa entistä paremmin huomioon”. EK-teoriat edustavat vuorostaan pessimistisempää kantaa, ja luontosuhteen katsotaan voivan korjautua vain suurten yhteiskunnallisten rakennemuutosten kautta. (emt., 10-11)

Vaikka Massa ei ajattele jaon olevan kaikenkattava, joidenkin teorioiden ollessa jaottelun ulkopuolella ja joidenkin osittain sekä EK- että EM-teorioihin kuuluvia (emt., 11), on jako monien teorioiden kohdalla myös perusteltu. EK-teorioissa tällaisia ovat Massan mukaan

esimerkiksi Ulrich Beckin riskiyhteiskuntateoria (emt., 22). Vastaavasti kuuluisimpia ekomodernisaatioteoreetikkoja lienevät jo aiemmin mainitut Joseph Huber sekä Martin Jänicke (emt., 32). Ekomodernisaatioteoriat eivät myöskään ole yhtenäinen joukko teorioita, vaan niissä on paljonkin hajontaa. (emt., 31-32). Alkuperäisessä ekomodernismissa selitys Jänicken määrittelemänä oli ”ekologisesti soveliaiden ja siten tulevaisuussuuntautuneiden teknologioiden kehittäminen ja käyttöönotto”. Modernissa ekomodernismissa sen sijaan painotetaan kapitalistisempaa ajatusta voittoja tekevistä yhtiöistä, jotka kuitenkin kantavat vastuunsa ekologisista arvoista (Pietilä 2019, 29).

Niin kuin Ilmo Massan toimittamassa kirjassa *Vihreä teoria* (2009) Massa jaollaan Ekomodernisaatioon kannustaviin teorioihin (EM) sekä ekomodernisaation katkosta ennakoiviin teorioihin (EK), ekomodernismiin uskova diskurssi liittyy nimenomaan siihen suuntaan mihin puheessa katsotaan olevan toivottavaa tilanteen kehittyvän. ”Modernisaatiosta ei tarvitse luopua, vaan modernin projektia voidaan jatkaa niin, että ympäristökysymykset otetaan taloudessa teknologiassa, politiikassa ja kulttuurissa entistä paremmin huomioon.” (Massa 2009, 10). EK teoriat, joita voidaan diskurssijaottelussa pitää (ainakin yhtenä) EM:n vastadiskurssina, Massa määrittelee seuraavanlaisesti: ”EK-teorioissa suhtaudutaan yhteiskunnan luontosuhteen korjaamiseen pessimistisesti ja katsotaan että korjaaminen vaatii yhteiskunnallisia tai jopa maailmanyhteiskunnallisia rakennemuutoksia ja suursiivouksia.” (Massa 2009, 10) Juhani Tirkkonen (2000, 12-15) on esittänyt asian seuraavasti: vaikka vasta- ja vaihtoehtodiskursseja ei ole välttämättä helppo itsestään selvästi määritellä, varsinkaan jos valtakurssi ei ole täysin institutionalisoitunut, on vastadiskurssille tyypillistä nimenomaan valtakurssin kautta määrittäminen. Näin on tilanne myös ekomodernismin katkosta ennakoivissa teorioissa, sillä ne määrittelevät itsensä vahvasti suhteessa ekomodernismiin.

4. AINEISTON TULKINTA

4.1. Ekomodernismin diskurssi keskustelussa maailmanlaajuisesta lajien sukupuuttoaallost

Kuten luvussa 2.3. on mainittu, käsitellään tässä kappaleessa ajankohtaiskeskustelun (Eduskunta 2019) puheenvuoroja, jotka käsittelevät pelkästään biodiversiteetin vähenemistä. Tällaisia puheenvuoroja ovat Tytti Tuppuraisen (sdp) esittelypuheenvuoro ja vastauspuheenvuorot (ajassa 14.21 ja 15:29), Pertti Salolaisen (kok.) vastauspuheenvuoro (ajassa 14.26), Ville Niinistön (vihr.) vastauspuheenvuoro (ajassa 14.34) sekä Aino-Kaisa Pekosen (vas.) vastauspuheenvuoro (ajassa 14.51).

Tytti Tuppurainen (sdp) nostaa omassa esittelypuheenvuorossa lajien sukupuuton osaksi keskustelua.

”Yhteensä 130 maasta kootun kansainvälisen luontopaneeli IPBESin arviointiraportin mukaan jopa yli 40 prosenttia luonnon monimuotoisuudesta on vaarassa hävitä vuoteen 2050 mennessä.” (Tytti Tuppurainen, sdp)

Tuppuraisen esiin nostama huoli ei kuitenkaan vielä yhdistä sitä ekomodernistiseen tai muuhunkaan tämän tutkielman kannalta olennaiseen diskurssiin, sillä kuten ekomodernismin käsitettä määrittelevässä kappaleessa todetaan, linkittyy ekomodernismi siihen, minkä tyyppisin toimin olisi toivottavinta ratkaista ympäristöön liittyvät ongelmat.

Alun jälkeen Tuppuraisen puheesta löytyy ekomodernistisen valtakurssiin linkittyvää kielenkäyttöä. Valtakurssi kuitenkin ilmenee vain sen vastakurssin (EK-teorian) mukaisen puheen kautta. Sillä kuten luvussa 3 todetaan, on vastakurssille tyyppillistä nimenomaan valtakurssin kautta määrittäminen (Tirkkonen 2000, 12-18).

”Pölytystä edellyttävien ravintokasvien tuotanto uhkaa käydä ylivoimaiseksi. Mikään ihmisen teknologia ei korvaa työtä, jota hyönteiset tekevät.” (Tytti Tuppurainen, sdp)

Tuppuraisen voi kommentillaan katsoa kritisoivan uskoa siihen, että teknologiaa kehittämällä ongelmaan saataisiin ratkaisu. Muuten esittelypuheenvuoron ei linkity ekomodernistiseen diskurssiin, sillä puheessa biodiversiteetin ongelmia ratkaistaan monelta osin ilmastonmuutoksen torjunnalla, mihin ei kuitenkaan esitetä EM- tai EK- teorioihin (Massa 2009, 10) kytkeytyviä ratkaisuehdotuksia.

Ilmastonmuutoksen torjunnan lisäksi Tuppurainen esittää ratkaisuksi Maaseudun ja maatalouden kansallisen tuen suuntaamista ”karjan laiduntamiseen puustoisilla hakamailla, joiden häviäminen on vakava ongelma Suomen luonnon monimuotoisuudelle.” Lisäksi Tuppurainen turvaisi Metso-ohjelmalle jatkon ja riittävän rahoituksen. Tuppuraisen mukaan monimuotoisuuden säilyttäminen tulisi myös turvata kaupunkiympäristöä kaavoitettaessa ja rakennettaessa ekologiaa tutkineen Ilkka Hanskin ohjeiden mukaisesti.

Tuppuraisen esittämät ratkaisuehdotukset eivät liity ekomodernismin diskurssiin, ainakaan sikäli, että kommenttien tavoitteena olisi modernisaation edistäminen. Ennemmin tekstistä nousee esiin luonnon jättäminen rauhaan. Myöskään ekomodernismin vastustusta tai halua tehdä laajempia yhteiskunnallisia muutoksia ei nouse esiin, joten myös valtakurssin esiintyminen Tuppuraisen puheenvuorossa on kyseenalaista. Vastadiskurssien tulisi määrittää itse valtakurssin kautta sitä vastustamalla ja sen kumoamaan pyrkimisellä (Tirkkonen 2000, 13). Tuppurainen lopettaa puheenvuoronsa kommenttiin siitä, että ratkaisu ongelmaan on jo tiedossa. ”Meidän on suojeltava luonnon monimuotoisuutta ja hillittävä ilmastonmuutosta.” (Tytti Tuppurainen, sdp) Tämä ei kuitenkaan kerro mitkä Tuppuraisen mielestä olisivat tarvittavat toimet itse ilmastonmuutoksen tai luonnon monimuotoisuuden vähenemisen hillitsemiseksi. Tuppuraisen pitämässä vastauspuheenvuorossa ei siis tuoda uusia näkökulmia keskusteluun vaan puheenvuoron voi katsoa olevan tiivistys hänen pitämästään esittelypuheenvuorosta. Vastauspuheenvuorosta voidaan kuitenkin lukea esittelypuheenvuorosta puuttunutta turhautumista siihen, että biodiversiteetin väheneminen arvotetaan nykyiselle järjestelmälle elintärkeän taloudellisen kasvun kautta.

”Varmaan tarvittaisiin sellainen Sternin raportti myös biodiversiteeteistä, jotta avautuisi laajalle kansalaisyhteiskunnalle, mikä merkitys myös taloudellisesti monimuotoisuuden katoamisella on.” (Tytti Tuppurainen, sdp)

Koska EM-teorioissa on kyse modernisaation projektin jatkumisesta vain sillä erotuksella, että ympäristölle tärkeitä kysymyksiä ryhdytään vastaisuudessa ottamaan aiempaa paremmin huomioon esimerkiksi taloudessa (Massa 2009, 10-11) voidaan Tuppuraisen kommentti nähdä piikkinä ekomodernistisen valtakurssin määrittämää puhetapaa kohtaan.

Pertti Salolaisen (kok) pitämä vastauspuheenvuoro on pitkälti samoilla linjoilla Tuppuraisen kanssa. Pääosassa on ekomodernistisen puheen sijasta suojeluun tähtäävä diskurssi ja Salolainen näkee ongelman ratkaisussa keskeisenä vanhojen metsien- sekä virtavesien suojelun. Diskurssin voi nähdä liittyvän niin sanotun perinteisemmän ympäristöliikkeen traditioon. Perinteiseen ympäristöliikkeeseen liittyy muun muassa metsien ja muiden luontotyyppien suojelu ja siihen liittyvä ajatus luonnon säilyttämisestä koskemattomana. Tämänäyttävissä luonnonsuojelussa luonto nähtiin sekä yhteiskunnallisesti että alueellisesti irrallisena kokonaisuutena (Tirkkonen 2000, 28) Esimerkkinä voidaan mainita vuonna 1979 syntynyt Kojjärvi-liike, josta kasvoi nykyinen Vihreä puolue (Soininvaara 2012, 10). Suomen Ekomodernistit ry (SEM ry) on tuonut esiin olevansa uusi parempi vaihtoehto houkuttelemaan massoja ympäristöliikkeeseen. (Korhonen 2016) Puheenvuorojen valossa ei kuitenkaan vaikuta siltä, että ekomodernistinen diskurssi olisi pystynyt nousemaan valtakurssiksi biodiversiteettikeskustelussa ohi ”perinteisemmän” linjan.

Myös Ville Niinistön (vihr.) vastauspuheenvuoro jatkaa samalla linjalla edellisten puheenvuorojen kanssa kritisoiden edellistä hallitusta soidensuojeluohjelman alasajosta ja painottaen soiden suojelun tärkeyttä.

Viimeisessä tarkastellussa puheenvuorossa myös Aino-Kaisa Pekonen yhtyy aiempaan perinteisen ympäristöliikkeen diskurssiin suojelun tärkeyttä painottavalla puheellaan. ” (...) on säästettävä ja palautettava lajien elinympäristöjä.” (Aino-Kaisa Pekonen, vas.) Hän myös aiempien puhujien tavoin nostaa esille ilmaston lämpenemisen pysäyttämisen tärkeyden.

Kaiken kaikkiaan maailmanlaajuiseen sukupuuttoaaltoon liittyvissä puheenvuoroissa EM-teorian mukainen ekomodernismin valtakurssi loisti poissaolollaan.

4.2. Ekomodernismi valtakurssina ilmastonmuutoskeskustelussa

Ekomodernismin ytimessä on ollut jo Ignacy Sachs'n kehittämän ekokehitys -teorian aikana ympäristöhaasteeseen vastaaminen ja sen ratkaiseminen. Ilmo Massa määritelmässä ”modernisaation, teollistumisen ja tieteen luomat ongelmat ratkeavat vain uudella modernisaatiolla ja teollistumisella sekä ottamalla käyttöön sosiaalisia ja tieteellisiä innovaatioita” (2009, 31-32) Ratkaisukeskeisyys on ekomodernismissä keskeistä myös ilmastonmuutoskeskustelun diskurssia käsiteltäessä.

”On ajateltava isommin: Sen sijaan, että mietimme, miten edistää ilmastotoimia nykyisen talousraamin sisällä, meidän on käännettävä ajattelumme toisinpäin: ilmastopolitiikan tulee asettaa raamit taloudelle. Tarvitsemme ekologisen verouudistuksen. Ilmastoystävällisen vaihtoehdon tulee aina olla se helpompi ja halvempi. Päästöistä pitää maksaa. Tähän mennessä tehdyt verouudistukset ovat olleet näpertelyä. Seuraavan uudistuksen on oltava miljardiluokkaa.” (Krista Mikkonen, vihr.)

Esittelypuheenvuorossaan vihreiden Krista Mikkonen peräänkuuluttaa uutta ekologista verouudistusta. Verouudistuksen voisi itsessään nähdä sekä ekomodernistiseen diskurssiin kuuluvana toimenä, että ekomodernismin katkosta ennakoivan diskurssin mukaisena toimenä. Verouudistuksen voi katsoa mahdollistavan järjestelmätason toimet ja ekomodernismin katkoksen. Verotuksen muutoksen voi kuitenkin myös nähdä nykyjärjestelmän hienosäätönä kohti ekomodernistista maailmaa. Vero-ohjauksella voidaan esimerkiksi tukea muutosta kohti teknologian uudenlaista ekologista modernisaatiota.¹

”On ajateltava uudemmin: Monet ratkaisut ovat jo olemassa. Niiden käyttöönottamiseksi tarvitaan kannusteita, tukea, normeja, kieltoja ja taloudellista ohjausta. Energiataloutemme ja liikkumisemme on muutettava päästöttömäksi. Ruokailusta ja asumisesta on tehtävä vähähiilisempää. Kulutusta on vähennettävä. Metsiemme ja maaperämme pitää sitoa ja varastoida hiiltä ilmakehästä nykyistä enemmän. Kaikista hankkeista ja päätöksistä on tehtävä ilmastovaikutusten arviointi. On ajateltava luovemmin: tutkimus- ja

---

¹ Huhtikuussa 2019, siis muutama kuukausi tässä tutkielmassa aineistona käytettävän ajankohtaiskeskustelun jälkeen, vihreät linjasi vastauksissaan hallitustunnustelija Antti Rinteen kysymyksiin haluavansa verouudistuksen, jossa ympäristöhaittoja ja kulutusta verotetaan, mutta myös teollisuuden prosesseja haluttiin vero-ohjauksen kautta uudistaa vähähiiliseemmiksi. (Parkkonen 2019) Linjauksen valossa puheenvuoro vaikuttaa alkunsa perusteella ekomodernistiseen diskurssiin kuuluvalla.

kehittämistyöhön on panostettava uusien teknologisten ratkaisujen saamiseksi.
(...)

Kokemus on osoittanut, että ympäristöpolitiikka tarvitsee edelläkävijöitä, ja edelläkävijät ovat lopulta hyötynet siitä, että tekevät asiat ympäristön kannalta kestävämmiin. Ympäristöosaamisesta voi tulla yhä vahvempi vientituotteemme. Siksikin Suomen paikka on ilmastopolitiikan eturintamassa.” (Krista Mikkonen, vihr.)

Puheenvuoron loppu ei muuta tulkintaa valtakurssista vaan vahvistaa sitä. Samaan aikaan kun panostamista teknologisten ratkaisuihin pidetään tärkeänä, puuttuvat puheesta systemiset, modernisaation katkosta peräänkuuluttavat toimenpiteet. Puheenvuoron viimeisessä kappaleessa Suomen aseman perustelu ilmastopolitiikan eturintamassa tapahtuu viennin vahvista koskevien ajatusten kautta, mikä voimistaa entisestään tulkintaa siitä, että muutoksen halutaan tapahtuvan nykyisen modernin järjestelmän ehdoilla ja rajoissa.

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen (kesk.) keskittyy puheensa alkuosassa kehuun hallituksen kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa:

”Tällä vaalikaudella hallitus on ajanut kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa kuin mitä ikinä aikaisemmin Suomessa on tehty: tuontiöljyn puolitus vuoteen 2030, hiilestä luopuminen, uusiutuvan noston yli puoleen energian kokonaiskulutuksesta, hiilineutraaliustavoite vuodelle 2045. (...) Puurakentamista on edistetty, se on hiiltä varastoivaa toimintaa.” (Kimmo Tiilikainen, kesk.)

Tuontiöljyn puolitusta ja hiilestä luopumista ei itsessään voida pitää ekomodernismin kannustavana tai ekomodernismin katkosta ennakoivana tekona, sillä kumpikaan teoriasuunta ei väitä nykyisen fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan yhteiskunnan olevan maapallon kannalta kestävä. Puurakentamisen edistämisen nostaminen puheenvuoroon, voidaan sen sijaan nähdä ekomodernismin kannustavana tekona. Puurakentamisen kehittäminen on ekomodernistista teknologisen kehityksen kautta tapahtuvaa toimintaa. On myös hyvä huomioda, että nykyisen rakentamisen mittakaavan pitäminen ennallaan sillä perusteella, että rakentamista pyritään kehittämään vähäpäästöisemmiksi kuulostaa hyvinkin ekomodernistiselta puheelta.

”Olemme olleet kannustamassa esimerkiksi autonvalmistajia tuottamaan vähäpäästöisiä autoja kuluttajille enemmän kuin mihin muut ovat pystyneet. (...) Suomi tavoittelee, että EU pääsisi 55 prosentin päästövähennyksiin vuonna 2030. (...) Vaadimme sitä, että EU saavuttaa hiilineutraaliuden ennen vuotta 2050, Suomi on itse siihen valmis. Päästökauppaa markkinaehtoisena, kustannustehokkaana ohjauskeinona on kehitettävä, vahvistettava, laajennettava.” (Kimmo Tiilikainen, kesk.)

Tiilikaisen puheenvuoron loppuosa seuraa pitkälti jo aiemmin tehtyjä huomioita siitä, miten itse päästöjen vähennys ei kuulu automaattisesti kummankaan teoriaryhmän² mukaiseen diskurssiin. Konkreettisia tekoja puheesta löytyy, kun Tiilikainen tuo esiin autonvalmistajien kannustamisen tuottamaan vähäpäästöisempiä autoja. Lisäksi asunto-, energia- ja ympäristöministeri puhuu päästökaupan kehittämisestä, vahvistamisesta ja laajentamisesta. Molempia esiin nostettuja konkreettisia toimia voidaan pitää ekomodernismiin kannustavana puheena. Ensimmäinen esiintuotu keino on lähes oppikirjaesimerkki Ilmo Massan, myös tämän luvun alussa lainatun ekomodernismin määritelmän mukaisesta toiminnasta: ”modernisaation, teollistumisen ja tieteen luomat ongelmat ratkeavat vain uudella modernisaatiolla ja teollistumisella sekä ottamalla käyttöön sosiaalisia ja tieteellisiä innovaatioita”. (2009, 31-32) Autotehtaiden kannustaminen tekemään enemmän vähäpäästöisiä autoja, on juuri ekomodernistisen diskurssin ytimessä olevaa nykyjärjestelmän hienosäätöä ilman suuria yhteiskunnallisia muutoksia.

Päästökaupan Tiilikainen itsekin mainitsee olevan markkinaehtoinen ratkaisu. Valtion taloudellinen tutkimuskeskuksen johtavan tutkijan Marita Laukkasen (2019) määritelmän perusteella voidaan hahmottaa markkinaehtoinen päästökauppa osaksi ekomodernisaatioon kannustavaa diskurssia. Laukkasen mukaan ”Kustannustehokkain tapa vähentää päästöjä on hinnoitella päästöt. Riittävän korkea hiilidioksidipäästöjen hinta kannustaa vähentämään fossiilisten polttoaineiden käyttöä, vaihtamaan päästöttömiin tai puhtaampiin teknologioihin sekä kehittämään uusia, vielä puhtaampia teknologioita.”³

Ministeri Kimmo Tiilikaisen jatkaa samalla ekomodernistisen diskurssin linjalla myös toisessa puheenvuorossaan:

---

² EK- tai EM-teorian (Massa 2009, 10)

³ Päästökauppa on keskiössä myös esimerkiksi Suomen ekomodernistit ry:n kannattamissa keinoissa päästä eroon fossiilisista polttoaineista. (SEM 2018)

”Nimittäin kyllähän tiede kertoo, kuinka paljon päästöjä täytyy vähentää, tiede kertoo, minkälaisia keinoja ja teknologioita meillä on käytettävissä, tiede kertoo, minkälaista talousohjausta voidaan käyttää, mutta poliitikkojen tehtävä on tehdä toimia, jotka ovat kansalaisten hyväksyttävissä.

Konkreettisia, todellisia toimia täällä peräänkuulutettiin. En tiedä yhtään sen konkreettisempaa tai todellisempaa toimenpidettä kuin kivihiilikielto. ”

(...)

Biokaasu on verraton mahdollisuus, jossa moni hyöty yhdistyy: ensinnäkin uusiutuva energia, lannan tai muitten jätteiden järkevä käsittely, jossa ravinteet saadaan jalostettua parempaan muotoon, hajautettu tuotanto, mahdollisuus uusiin tuloihin maaseudulla ja niin edelleen, plus se, että pystytään vielä ravinnekuormitusta pelloilta vähentämään.” (Kimmo Tiilikainen, kesk.)

Jälleen keskiössä on vahvasti kyse modernisaation korjaamisesta modernisaatiolla (Massa 2009, 31-32), kun Tiilikainen kertoo miten teknologia ja talousohjaus ovat tieteen määrittelemät toimet ilmastonmuutoksen ratkaisuun. Tiilikainen tuo esiin myös biokaasun ”verrattomana mahdollisuutena”. Biotalous, johon biokaasukin vahvasti voi nähdä kuuluvan, on kuitenkin suomalaisessa politiikassa osa ekomodernismin viitekehystä, kuten asia on ansiokkaasti määritelty Miia Pietilän tutkielmassa (2019, 67-72)

Suomen ruotsalaisen kansanpuolueen kansanedustaja Anders Adlercreutz sekä keskustan Hanna Kosonen keskittyvät puheenvuoroissaan myötäilemään Kimmo Tiilikaisen ensimmäistä puheenvuoroa ja sen päästökauppalinjauksia. Myös vihreiden Pekka Haavisto tuo päästökaupan esiin omassa puheenvuorossaan, kuitenkin Tiilikaista mainitsematta. Näin ollen Tiilikaisen puheenvuoron EM-diskurssin määrittelyn perusteet sopivat myös Adlercreutzin,⁴ Kososen⁵ sekä Haaviston⁶ puheenvuoroihin. Haaviston päästökaupan lisäksi esille tuoma nielujen

---

⁴ ”Ministeri Tiilikainen puhui päästökaupasta, ja se on yksi tehokas markkinaehtoinen tapa auttaa meidät tilanteeseen, jossa päästöt vähenevät.” (Anders Adlercreutz, rkp)

⁵ ”Kansainvälinen vaikuttaminen on ilmastonmuutoksen torjunnassa äärimmäisen oleellinen osa, ja kiitän ministeri Tiilikaista erittäin hyvästä työstä tähän mennessä. Siinä muun muassa lämmityksen lisääminen päästökauppaan on äärimmäisen tärkeä keino, ja kysynkin: Missä tämän suhteen mennään?” (Hanna Kosonen, kesk.)

⁶ ”Kun meillä on Suomen EU-puheenjohtajuuskausi tämän vuoden lopulla, mielestäni on kaksi asiaa, jotka silloin pitää ottaa vahvasti esille: Toinen on toimivampi, laajempi päästökauppa, joka nostaa aidosti hiilitonnin hintaa, niin että vaihtoehtoiset energiaratkaisut tulevat kannattaviksi. Toinen on parempi nielujen laskentajärjestelmä, sen kehittyminen niin,

parempi laskentatapa on vastauspuheenvuoron diskurssin näkökulmasta samantyyppinen ekomodernistinen ratkaisu kuin päästökauppa, sillä laajemmassa kuvassa molemmat ovat osa hiilipörssi -ratkaisua. Ratkaisu tarkoittaa päästökaupan ja hiilinieluhyvitysten yhdistämistä yhteiseen päästökauppajärjestelmään. (Nurmi & Ollikainen 2019, 33)

Myöhemmin ajankohtaiskeskustelussa myös Timo Harakka (sdp) liittyy päästökaupan kannattajiin:

”Ilmastonmuutosta on torjuttava useilla keinoilla, joista yksi on verotus. Meillä on jo EU:n laajuinen päästökauppa, jota on tehostettava ja laajennettava koskemaan myös liikennettä, myös lentoliikennettä. Tuotannon verotus tarvitsee rinnalleen kulutuksen verotuksen, hiilidioksidiveron, jonka täytyy myös olla vähintään Euroopan unionin laajuinen, koska joka ikinen yksittäinen maa käyttää kilpailukykyä verukkeena toimittomuudelle, kuten tässäkin salissa on jo kuultu.”
(Timo Harakka, sdp)

Vihreiden toinen puhuja Satu Hassi nostaa Kimmo Tiilikaisen tavoin keskusteluun liikenteen päästöt, mutta autoista fokus laajenee koko liikenteeseen ja kunnianhimo kasvaa vähäpäästöisyydestä päästöttömyyteen. Tämä laajempi, mutta myös epämääräisempi ratkaisuehdotus tekee puhettavan sijoittamisen diskurssijaottelussa vaikeaksi. Vähäpäästöinen liikennehän voisi tarkoittaa myös autojen kieltämistä eikä pelkästään teknologian kehittymisen kautta tapahtuvaa päästöttömyyttä. Myös energian päästöttömyyteen pyrkiminen ilman konkreettisia keinoja tekee puheenvuoron sijoittamisen EK- tai EM- diskurssiin haastavaksi.

”On muistettava, että ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden hupeneminen liittyvät yhteen ja niistä toisen paheneminen vaikeuttaa myös toisen ratkaisemista. Siksi meidän on päästöttömän energian ja liikenteen saavuttamisen ohella myöskin esimerkiksi metsien käsittelyssä otettava käyttöön menetelmiä, joilla samalla kasvatamme hiilinieluja ja huolehdimme monimuotoisuudesta.”
(Satu Hassi, vihr.)

Hassin nostamat metsien käytön menetelmät, joilla kasvatettaisiin hiilinieluja, mutta myös huolehdittaisiin monimuotoisuudesta, törmäävät samaan ongelmaan kuin energian ja liikenteen päästöttömyys: on mahdotonta sanoa, tarkoittaako kansanedustaja teknologian kehittämistä

---

että Suomi voi aidosti hyötyä nieluista ja niiden kehittämisestä. Nielut voivat olla meidän tulevaisuuden tuotteemme.” (Pekka Haavisto, vihr.)

sihen suuntaan, että kyseinen skenaario olisi mahdollinen vai pyritäänkö siihen, että esimerkiksi suojeltujen metsien määrää kasvatettaisiin.

Vasemmistoliiton ensimmäinen vastauspuheenvuoro, josta tämä tutkielma on saanut nimensä, esittää, että ilmastonmuutoksen torjunnan resepti on yksinkertainen:

”Arvoisa rouva puhemies! Ilmastonmuutoksen torjunnan resepti on lopulta aika yksinkertainen. Päästöt on saatava alas, nielut on saatava ylös ja rahavirrat on saatava tukemaan ekologista jälleenrakentamista, pois fossiilisista kohti ilmaston kannalta kestävää talousjärjestelmää.” (Silvia Modig, vas.)

Modigin ensimmäisessä kappaleessa esittämät keinot ovatkin niin ongelmia yksinkertaistavia, että keinovalikoima sopii sekä EM- että EK- teorioihin pohjaaviin diskursseihin. Puheenvuorosta ei selviä miten päästöt saadaan alas, nielut ylös tai onko ilmaston kannalta kestävä talousjärjestelmä rakentunut ekomodernistien ihanteiden mukaan vai haluaako Modig ekomodernismille katkoksen. Vastauspuheenvuoro tuottaa samoja valtakurssin määrittelyä koskevia ongelmia kuin Satu Hassinkin puheenvuoro: konkretian puuttuessa keinovalikoimasta, on ilmastonmuutoksen rajoittamiseen tähtäävät keinot vaikeaa määrittellä ekomodernismiin kannustaviksi tai ekomodernismin katkosta ennakoiviksi. Sama ongelma toistuu myös Silvia Modigin puheenvuoron loppuosassa:

”Mitkään päästövähennykset eivät riitä, elleimme samaan aikaan vahvista meidän nielujaamme, eli Suomen metsäpolitiikan pitää vahvistaa nieluja eikä pienentää niitä. (...) Iso potentiaali nielujen vahvistamiseen meillä on myös maataloudessa: myös pelto- ja viljelysmaasta on mahdollista tehdä päästölähteen sijaan hiilinielu.” (Silvia Modig, vas.)

On mahdotonta määrittellä, kumpaan diskurssiin viljelysmaan muuttaminen päästölähteestä hiilinieluksi kuuluu, mikäli keinoja tavoitteeseen pääsyyn ei ole kerrottu.

Perussuomalaisten kansanedustaja Rami Lehdolla on ajankohtaiskeskustelun ensimmäinen puheenvuoro, joka selkeästi poikkeaa sekä EK- että EM -diskurssista.

”Eurostatin mukaan Suomi oli EU:n eniten ilmastopäästöjä vähentänyt maa vuonna 2017. Suomen nettopäästöt ovat vähentyneet yli puolella vuodesta 1990, kun EU:n keskimääräinen vähenemä on ollut vain 26 prosenttia. Meidän

energiaverotustamme ei saa kiristää, se heikentää meidän kilpailukykyämme. (...) Me emme siis saa heikentää meidän kilpailukykyämme ja siirtää meidän työpaikkojamme enemmän saastuttaviin maihin. Se on ekoteko, kun pidetään työpaikat Suomessa ja annetaan meidän teollisuudellemme mahdollisuus työllistää ja tehdä työtä.” (Rami Lehti, ps)

Lehdon puheessa nousee esiin vasta- tai vaihtoehtodiskurssiksi määrittyvä puhetapa (sikäli kun EM-diskurssia pidetään valtakansallisena keskusteluna). Vastauspuheenvuorossa korostetaan tekemättömyyden tärkeyttä EM- ja EK- diskursseille tärkeiden ratkaisujen sijaan. Energiaverotusta ei saa kiristää eikä kilpailukykyä heikentää. Lehdon puhetapaa ei voida myöskään pitää EM- ja EK-diskurssien tavoin diskurssina, joka jäsenyysi ympäristöyhteiskuntatieteellisten teorioiden kautta. Juhani Tirkkonen (2000, 13) määrittelee rajanvedon vasta- ja vaihtoehtodiskurssien välillä hankalaksi ja paikoittain lähinnä sopimuksen varaiseksi. Tästä syystä rajausta Lehdon puheenvuoron diskurssille on myös hankala tehdä. Käytetystä diskurssista on kuitenkin selvästi tehty linjanveto puolueen sisällä, sillä tekemättömyyden linjaa korostaa puheessaan myös perussuomalaisen Leena Meri:

”Suomen osuus on siitä alle promillen luokkaa, eli vaikka me laittaisimme tänään Suomen kiinni — en tarkoita sitä, että meidän ei tarvitse jatkaa tätä hyvää työtä — niin edelleen se tavoite on lähes saavuttamatta. Elikkä meidän pitäisi nyt ottaa ne keinot käyttöön, mitä me voimme ottaa, ja esimerkiksi EU:n puheenjohtajakaudella painostaa muita EU-maita tekemään oma osuutensa. Puola, Romania — heillä on valtavat päästöt meihin verrattuna, ja siitä huolimatta me otamme heidän taakkansa kannettavaksi.

Toinen, mikä vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen ja ympäristönsuojeluun, on ihmisten räjähdysmäinen kasvu muun muassa Afrikassa ja Intiassa — olen tästä usein täällä puhunut, mutten ole koskaan saanut vastausta siihen, keskusteleeko Suomi kansainvälisissä pöydissä tästä asiasta — koska mitä enemmän ihmisiä, sitä enemmän tilaa vaaditaan. Semmoista hokkuspokkuslaitetta ei tule olemaan, jolla se estetään, jos ihmisten määrä ei siellä vähene.” (Leena Meri, ps)

Vaikka näennäisesti Meren vastauspuheenvuorossa esitetään keinoja ilmastonmuutoksen torjuntaan, ovat kaikki keinot ennemminkin tapa piilottaa puheen taakse halu olla tekemättä asian eteen mitään. Meri pyrkii siirtämään asian käsittelyn fokusta Suomesta Puolan, Romanian, Afrikan ja Intian tapaisiin paikkoihin, missä Suomen eduskunnalla ei ole vastaavanlaista mahdollisuutta vaikuttaa asiaan omilla politiikkatoimillaan.

Myös kristillisdemokraattien kansanedustaja Peter Östman puheenvuoro on ekomodernistisella linjalla. Valtadiskurssiksi tutkimuksen hypoteesissa esitetty ekomodernismiin kannustava diskurssi näkyy puheen keskittymisestä teknologiseen kehitykseen:

”Ilmastokeskustelusta on muodostunut asemasota fossiilisten polttoaineiden ja liikenteen sähköistämisen välillä.” (Peter Östman, kd)

Valtadiskurssi on Östmanin puheessa niin vahva että hän näkee kuvailemansa asemasodan osapuoliksi vain nykytilanteen ja ekomodernistisen kehityksen kohti sähköautoilua. Östmanin esittämä tulevaisuudenkuva on sekin ekomodernistinen: hän keskittyy erilaisten uusien teknologioiden vertailuun ongelmanratkaisussa, eikä tuo esiin esimerkiksi EK-diskurssin mukaisia ajatuksia:

”Sitä mukaa kuin teknologia kehittyy, sähköautojen lisäksi myös biokaasuautot ja hybridautot saavat isomman markkinaosuuden Suomen henkilöautomarkkinoilla. Tulevaisuudessa käyttövoima voi perustua biokaasun lisäksi myös hybriditeknologiaan tai uusiutuvaan dieselpolttoaineeseen. Kysyn ministeriltä: eikö ole vielä liian aikaista haudata dieselmootorit?” (Peter Östman, kd)

Eeva-Maria Maijalankin (kesk.) puheenvuoro jatkaa aiempien ekomodernististen puheenvuorojen joukkoa. Energia-asioiden kehittäminen tutkimuksen kautta on vielä itsessään melko epämääräinen toimenpide, mutta Maijala toive siitä, että ”energiapuolta” saataisiin maaseudulle enemmän kuulostaa jo vahvemmin ekomodernistiselta. Järjestelmätason muutokset Kansanedustajalta puuttuvat vastauspuheenvuorosta täysin:

”Nyt olisi tärkeää se, että me saisimme lisättyä vielä metsien kasvua, uusia metsäalueita. Olisi tärkeää, että me saamme myöskin tutkimukseen rahaa niin, että me voisimme energia-asioita kehittää, että me voisimme Suomen luonnonvaroja ja luontoa kokonaisuudessaan kehittää todella paljon eteenpäin. Ministeriltä kysynkin: mitä toimenpiteitä ollaan tekemässä, että me saamme energiapuolta maaseudulta entistä enemmän ja meidän metsiemme kasvua entisestään lisättyä?” (Eeva-Maria Maijala, kesk.)

Diskurssin suhteen samalla linjalla jatkaa myös kokoomuksen Mari-Leena Talvitie:

”Mitä eduskunta voi tehdä lainsäädäntötyön lisäksi? Meillä oli tänään eduskunnan kestävän kehityksen työryhmän infotilaisuus, jonka puhemieskin oli avaamassa, ja tämän peruskorjauksen aikana, minkä eduskunta on tehnyt, täällä on tehty niin lämmitykseen, valaistukseen kuin ilmastointiin paljon asioita, jotka myöskin omalta osaltaan kantavat korren kekoon. Tulemme myöskin arvioimaan tulevan kuukauden, kahden aikana tässä kestävän kehityksen työryhmässä, onko aihetta tehdä esimerkiksi joitain lentokompensaatiomaksuja ja voisiko eduskunta uuden strategian osalta ottaa EMAS-johtamisjärjestelmän käyttöön.” (Mari-Leena Talvitie kok.)

Talvitien ehdottamasta johtamisjärjestelmän käyttöönotosta ei voida diskurssin suhteen päätellä vielä paljoa, mutta ajatusta lentokompensaatiomaksujen taustalla voidaan pitää hyvinkin ekomodernistisena: lentokompensaation ytimessä on idea siitä, että modernia elämäntapaa, johon lentäminen osaltaan kuuluu, voidaan jatkaa, kunhan päästöjä vastaava määrä hiilinieluja istutetaan samalla. Ajan kanssa teknologia lopulta tekee lentämisestä päästötöntä eikä sitä tarvitse vähentää tai lopettaa. Siis ”modernisaation, teollistumisen ja tieteen luomat ongelmat ratkeavat vain uudella modernisaatiolla” kuten Massa asian tiivisti. (2009, 31-32) Talvitien ei ole ajatuksensa kanssa yksin vaan esimerkiksi Vihreiden Outi Alanko-Kahiluoto puhuu omassa vastauspuheenvuorossaan sen puolesta.⁷

Ekomodernisaatioon kannustava valtakurssi näkyy tekstistä myös Talvitien kertoessa peruskorjauksessa asennettujen uusien lämmitysjärjestelmien ja valaistuksen kantaneen osaltaan ”kortensa kekoon”. Usko siihen, että modernisaatio korjaantuu uudella modernisaatiolla, on vahva. Lisäksi kuten Miia Pietilä (2019, 26) maisterintutkielmassaan kirjoittaa, on jo kestävän kehityksen termillä vahvat historialliset kytkökset ekomodernismiin: ekomodernismi -termin edeltäjänä tunnettu ekokehitys on teoriapohjaltaan hyvin vahvasti samanlainen kestävän kehityksen kanssa. Kestävän kehityksen työryhmän olemassaolo

---

⁷”Esimerkiksi hiilineutraaliin liikenteeseen siirtyminen edellyttäisi muun muassa lentoveron käyttöönottoa tai lentomatkakompensaatiota, ja olisin ollut kiinnostunut kuulemaan, mitä liikenneministeri ajattelee tällaisista asioista.” (Eduskunta 2019)

kertookin ekomodernismin valtakurssin olevan syvällä eduskunnan valtarakenteissa, mikä tekee valtakurssin tiedostamisesta kansanedustajan näkökulmasta haastavampaa.

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner (kesk.) jatkaa kansanedustaja Talvitien puheita biotaloudesta, ja perusteet sen ekomodernistisuudesta pysyvät samoina kuin tässä tutkimuksessa on Talvitien kohdalla esitetty. Bernerin ehdottamat ”muut ratkaisut” jäävät suurelta osin ilman konkretia tässä puheenvuorossa:

”Kysymys on myöskin siitä, että meidän energiantarve liikenteessä on niin suuri, että me emme pysty sitä pelkästään biopolttoaineilla tyydyttämään. Tämä tarkoittaa myöskin sitä, että me tarvitsemme muitakin ratkaisuja tämän rinnalla. Yksi mahdollisuus olisi myöskin pohtia sitä, että liikenteen osalta synnytetäisiin vapaaehtoinen kansallinen päästökaupparatkaisun tyyppinen kokonaisuus, joka mahdollistaisi myöskin sen, että meillä olisi mahdollisuus pidentää aikajanaamme myöskin niiden kansallisten ratkaisujen osalta, jotka ovat pidemmällä aikavälillä välttämättömiä.” (Anne Berner, kesk.)

Ainoana ehdotettuna toimenä esitetty päästökauppa on sen sijaan vahvasti ekomodernistinen toimi, kuten on osoitettu Kimmo Tiilikaisen ensimmäistä puheenvuoroa analysoitaessa.

Kristillisdemokraattien puheenjohtaja Sari Essayah jatkaa ekomodernismiin kannustavan diskurssin mukaista puheita omassa vastauspuheenvuorossaan:

”Suomella on myöskin mahdollisuus olla monessa asiassa edelläkävijä, muun muassa erilaisten teknologisten ratkaisujen kehittämisessä. Siksi onkin tärkeää, että tämän hallituksen tekemät leikkaukset innovaatio- ja tutkimusrahoitukseen on lopetettava. (...)” (Sari Essayah, kd)

Ilmastonmuutoksen ratkaisu teknologialla, eli ekomodernismin mukainen modernismin ratkaisu modernismilla nousee puheessa selvästi esiin.

”Energiaomavaraisuutta on lisättävä parantamalla tuotannon, liikenteen ja asumisen energiatehokkuutta, ja meidän on tosiaankin ensisijaisesti päästävä irti fossiilisista polttoaineista.” (Sari Essayah, kd)

Energiaomavaraisuuden lisääminen ja fossiilisista polttoaineista irti pääseminen ei sen sijaan yhtä vahvasti sido puheenvuoroa ekomodernismiin, sillä tavoitteita voitaisiin ajaa myös ilman teknologista kehitystä. Essayah kuitenkin jatkaa energiaomavaraisuuden lisäyksen liittyvän liikenteen ja asumisen energiatehokkuuden paranemiseen, mikä oletettavasti tapahtuisi ainakin osittain teknologisen kehityksen kautta.

Ajankohtaiskeskustelun ainoa selvästi ekomodernin katkosta ennakoivaan diskurssiin kuuluva puheenvuoro on vasemmistoliiton Anna Kontulan pitämä:

”Arvoisa puhemies! Tämänhetkisen tiedon varassa irtikytkentä ei näytä todennäköiseltä. Se tarkoittaa, että talouskasvu ja miinuspäästöt eivät ole mahdollisia samanaikaisesti vaan meidän on valittava. Jos me valitsemme talouskasvun, se tarkoittaa, että melkoisen suuri osa pallosta käy elinkelvottomaksi, yhteiskuntien ruokatuotanto romahtaa. Ja jos taas me valitsemme riittävät ilmastotoimet lämpenemisen pysäyttämiseen, se tarkoittaa nolla- tai miinuskasvua kaikkine niine seurauksineen, jotka me hyvin tiedämme. Viime päivinä on toivottu, että asioista puhuttaisiin niiden oikeilla nimillä, joten sanotaanpa se nyt sitten: kapitalismi nykymuodossaan ei ole yhteensopiva elinkelpoisen planeetan kanssa.” (Anna Kontula, vas.)

Kontula nostaa vastauspuheenvuorossaan esiin näkemyksensä siitä, ettei talouskasvu ja miinuspäästöt ole mahdollinen yhtälö. Kontula siis käy suoraan sitä ajatusta vastaan, että modernismin ongelmiin voitaisiin vastata uudella modernismilla, tekemättä suuria järjestelmätason muutoksia. Tämä vastaa hyvin ekomodernismin katkosta ennustavaan diskurssiin sillä ”EK-teorioissa suhtaudutaan yhteiskunnan luontosuhteen korjaamiseen pessimistisesti ja katsotaan että korjaaminen vaatii yhteiskunnallisia tai jopa maailmanyhteiskunnallisia rakennemuutoksia ja suursiivouksia.” (Massa 2009, 10) Kontulan väitteen siitä, ettei kapitalismi ole yhteensopiva elinkelpoisen planeetan kanssa, voidaan katsoa tarkoittavan juurikin EK-määritelmän mukaista ajatusta siitä, että luontosuhteen korjaaminen vaatisi maailmanyhteiskunnallisia rakennemuutoksia. Vastadiskurssin määritelmän mukaisesti Kontula myös jäsentää diskurssinsa valtakirjasta käsin mainitessaan talouskasvun sekä kapitalismin puheessaan, ja jäsentäessään omaa kantaansa suhteessa niihin. Lisäksi vastadiskurssille tyypillisesti vastauspuheenvuorossa kyseenalaistetaan valtakirjan mukaisten ilmastonmuutosta torjuvien keinojen luonne. (Tirkkonen 2000, 15)

Kontulan puheenvuoron jälkeen Anna-Maja Henriksson (rkp) palauttaa ajankohtaiskeskustelun diskurssin takaisin ekomodernistiseen valtakurssiin:

”Täyssähkö-, vety- ja kaasuautoille pitäisi antaa hankintatuki, joka kohdistuisi niin yksityishenkilöille kuin yrityksillekin.” (Anna-Maja Henriksson, rkp)

Henrikssonin ehdottama hankintatuki olisi yhteiskunnan tarjoama kannuste sekä yksityishenkilöille että yrityksille ratkaista omalta osaltaan ilmastonmuutosta teknologialla. Jälleen kerran modernismin ongelmat halutaan ratkaista uudella modernismilla.

Markku Eestilän vastauspuheenvuorossa ehdotetaan ilmastonmuutokseen samantyyppistä ratkaisua kuin edellä Henriksson.

”Me emme voi esimerkiksi metsienhoitoa ja metsäteollisuutta lavastaa syylliseksi. Ne ovat 50 vuotta pelastaneet maailmaa. Ja kysymys kuuluu, miksi ne eivät voi jatkaa tätä samaa työtä, sillä puuston määrä, hiilivarastojen määrä, on noussut yli 70 prosenttia 50 vuodessa. Ja jos me oikeasti olemme huolissamme liikenteen päästöistä, niin silloin meidän pitää puhua uusiutuvasta autokannasta, olivatpa ne käyttövoimat mitä tahansa, ja puuttua autoveroon, joka lisää koko ajan tuontia tänne.” (Markku Eestilä, kok.)

Erona Henrikssonin ehdotukseen kokoomuksen kansanedustajana toimiva Eestilä ei kuitenkaan rajaa eri käyttövoimia pois. Ekomodernismiin kannustavan diskurssin kannalta tällä ei ole kuitenkaan merkitystä, sillä puheenvuoron ehdotuksessa autokannan uusimisesta tähdätään yhtä lailla päästöjen laskuun teknologisen kehityksen kautta.

Keskustan kansanedustaja Mikko Savola tarttuu puheenvuorossaan samaan teemaat kuin monet muutkin Keskustan kansanedustajat. Biotalous tuntuu olevan vahvasti juuri keskustalainen tapa puhua ekomodernistisen valtakurssin mukaista puhetta, sillä saman puoleen kansanedustajista myös ministerit Kimmo Tiilikainen sekä Anne Berner ovat tuoneet asian puheessaan vahvasti esille. Näin Kimmo Savola:

”Hallitus on tehnyt paljon ilmastotekoja, ja erityisesti yritykset ovat tehneet paljon ilmastotekoja reaalisesti. On tullut biopohjaisia materiaaleja korvaamaan öljypohjaisia. Puurakentamista on edistetty, ja se on edistynyt. Bioenergiaa tuotetaan.

Itse asiassa suomalainen ruoantuotanto on vastaus ilmastonmuutoksen hillintään. (...) Prosessien sivutuotteena pystytään myös tuottamaan biokaasua, joka on tärkeä energiamuoto. (Mikko Savola, kesk.)

Kuten jo aiempien biotaloutta käsitelleiden puheenvuorojen kohdalla todettiin, on biotalous -narratiivi ekomodernisaatioon kannustavan diskurssin mukaista puhetta. Eikä pelkästään sen mukaista puhetta vaan biotalous -narratiivi on itseasiassa ollut merkittävässä asemassa ekomodernistisen valtdiskurssin muodostumisessa Suomen poliittisessa järjestelmässä. (Pietilä 2019, 67-72)

Myös tämän kappaleen viimeisessä käsitellyssä puheenvuorossa nostetaan biotalous keskustalaisen ministerin Kimmo Tiilikaisen toimesta esille:

Edustaja Aalto totesi hyvin, että fossiilitalous on ihmiskunnan pikavippi. Se on hyvin sanottu, ja siihen vastataan sillä, että siirrymme fossiilitaloudesta biotalouteen ja kiertotalouteen, ja totta kai sen biotalouden, erityisesti metsien hyödyntämisen, täytyy olla kestävää niin monimuotoisuuden kuin ilmaston kannalta. Siihen meillä tähdätään. (Kimmo Tiilikainen, kesk)

Voidaan siis todella puhua keskustalle mieluisasta tavasta käydä ekomodernisaatioon kannustavan diskurssin mukaista keskustelua.

”Me olemme osoittaneet, että voimme ihmisten hyvinvointia ja taloutta kasvattaa samaan aikaan, kun päästöt menevät alas vinhaa vauhtia. Meillä on teknologista osaamista muille maille jakaa, pystymme ilmastodiplomatian keinoin vaikuttamaan siihen, mitä muut maat tekevät, ja kehityspolitiikassa olemme luotettava kumppani. (...)

Edustaja Kontula teki vallan mainion kysymyksen liittyen kapitalismiin, ja oikeastaan vastaisin, että oma näkemykseni on, että ilmastonmuutosta ja luonnon monimuotoisuuden hupenemista ei ratkaise kapitalismi eikä sosialismi eikä mikään mukaan ismi — pikemminkin semmoinen vapaan kansan keskellä kulkeva suora tie nimeltä se, että ohjaamme taloutta ekologisesti ja sosiaalisesti

kestävällä tavalla toimimaan, kestävän kehityksen hengessä.” (Kimmo Tiilikainen, kesk.)

Viimeisimmässä puheenvuorossaan ministeri Tiilikainen lähes alleviivaa valtakurssin olemassaoloa puheessaan: talouden kasvu ja päästöjen lasku samaan aikaan on mahdollista, kunhan teknologia kehittyy. Siis kunhan modernismin ongelmat saadaan ratkaistua modernismilla. (Massa 2009, 11) Tiilikainen ei kuitenkaan näe puhettaan valtakurssin värittämäksi, tai ainakaan hän ei tuo tietämystään asiasta julki ja kutsuukin omaa näkemystään ilmastonmuutoksen ratkaisusta ”keskellä kulkeväksi suoraksi tieksi”. (Kimmo Tiilikainen, kesk.) Tästä puhujan mielestä ilmeisen neutraalista näkemyksestä huolimatta Tiilikaisen esiintuoma biotalous sekä kestävä kehitys edustavat vahvasti juuri kapitalismia ja ekomodernismia. (Pietilä 2019, 67-72)

5. LOPPUPÄÄTELMÄT JA POHDINTAA

Mahdollisesti siitä syystä, että biodiversiteetin väheneminen ei ole ainakaan toistaiseksi noussut yhtä suureksi puheenaiheeksi kuin ilmastonmuutos eikä siitä puhuta useinkaan yhdessä ilmastonmuutoksen kanssa, eivät teemoihin liittyvät diskurssit ole toistaiseksi yhtenäistyneet. Tämä tutkimus ei kuitenkaan rajauksensa takia tuonut esille sitä, onko lajien sukupuuttokeskustelussa vielä muodostunut niin kutsuttua diskursiivista koalitiota eli selvää jakoa valtdiskurssien, vastadiskurssien ja vaihtoehtodiskurssien kesken (Tirkkonen 2000, 13). Keskustelua käsitelleessä luvussa 4.1 mainittu perinteisemmän ympäristöliikkeen traditio oli kuitenkin osaltaan muokannut aiheen diskurssia.

Kappaleessa 4.2. aineistona toiminut ilmastonmuutoskeskustelu oli jopa odotettua vahvemmin ekomodernistisen valtdiskurssin hallitsemaa. Käsittelyyn otetuista puheenvuoroista vain perussuomalaisten kansanedustajien, sekä vasemmistoliiton Anna Kontulan vastauspuheenvuorot rikkoivat muuten ehjää valtdiskurssin mukaisen puheen rintamaa ajankohtaiskeskustelussa. Diskurssi ylitti myös vahvasti puoluerajat, sillä analyysiin päätyneiden puheenvuorojen puolueista vain perussuomalaiset eivät pitäneet ekomodernisaatioon kannustavaa puheenvuoroa. Vasemmistoliitossa puheenvuoroissa oli lisäksi hajontaa jo mainitun Kontulan vastauspuheenvuoron takia. Vain valtdiskurssin mukaisia puheita pitäneidenkin puolueiden painotuksissa oli kuitenkin sävyeroja. Selvimpänä esimerkkinä painotuksien eroista näkyi keskustan halu edistää biotalouden merkitystä ilmastonmuutoksen ratkaisussa. Keskustan painotuksen näkyvyyteen vaikutti kuitenkin myös puolueen kansanedustajan, Kimmo Tiilikaisen suuri puheenvuorojen määrä asunto- energia- ja ympäristöministerinä. Tiilikaisen puheenvuorot olivat myös pidempiä kuin rivikansanedustajien vastauspuheenvuorot keskustelun kannalta olennaisen ministerinsalkun takia.

Anna Kontulan puheenvuoro oli ainoa selvästi ekomodernismin katkosta ennakoivan diskurssin mukainen puheenvuoro. Kontulakin kuitenkin joutui legitimoidun puheenvuoron pitääkseen peilaamaan vastadiskurssin mukaista puheenvuoroaan suhteessa valtdiskurssiin, täten vain vahvistaen valtdiskurssia Maarten Haajerin teorian mukaisesti (Tirkkonen 2000, 12).

Lisätutkimukselle aiheesta on ehdottomasti tarvetta. Vaikka ekomodernismia politiikassa on tutkittu sekä suomalaisessa että kansainvälisessä kontekstissa, ei sen vaikutuksia päätöksentekoon ole tuotu julkisuudessa juuri esille. Siksi aiheen tutkiminen on uuden tiedon

tuottamiseen liittyvän itseisarvon lisäksi tärkeää myös yhteiskunnallisesti. Ekomodernistisen valtakurssin tekeminen näkyväksi nostaa esiin myös sen, ettei kyseisen diskurssin mukainen puhe ole de facto ainoa oikea tapa puhua keinoista ilmastonmuutoksen ratkaisemiseksi. Ajatus- ja puhetaipien muutos tässä suhteessa, niin politiikassa kuin julkisessa keskustelussa voisikin tuoda esiin uusi keinoja ratkaista jo meneillään olevaan globaalia ympäristökriisiä. Jatkossa ekomodernistisen valtakurssin tutkimusta voisikin laajentaa ammattipoliitikkojen kielenkäytöstä myös tilapäispoliitikkojen, siis julkisen keskustelun, tutkimukseen.

LÄHDELUETTELO

Aineistot:

Eduskunta (2019) PTK 142 2018 vp. Keskustelualoite KA 8/2018 vp. Saatavilla verkossa:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/EduskuntaAloite/Sivut/KA_8+2018.aspx

(viitattu 1.11.2019)

Kirjallisuus:

Hajer, M.(1995) The Politics of Environmental Discourse. Ecological Modernization and the Policy Process. Oxford: Claredon Press.

Korhonen, J (2016) What is ecomodernism – Mitä on ekomodernismi -luento. Saatavilla verkossa: <https://ekomodernismi.fi/2016/03/11/what-is-ecomodernism-janne-korhonen-explains/> (viitattu 5.12.2019)

Kähkönen, V. (2018) HS nimittää ensi vuodeksi ilmastokirjeenvaihtajan: Kerro, mistä aiheista haluat hänen raportoivan – voit myös päästä tekemään juttua toimittajan kanssa. Helsingin Sanomat. Saatavilla verkossa: <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005838272.html> (viitattu 20.12.2019)

Laukkanen, M. (2019) Kustannustehokkaaseen ilmastokiriin tarvitaan päästökauppaa, päästöveroja ja puhtaan teknologian tukia. Saatavilla verkossa: https://vatt.fi/artikkeli/-/asset_publisher/kustannustehokkaaseen-ilmastokiriin-tarvitaan-paastokauppaa-paastoveroja-ja-puhtaan-teknologian-tukia (viitattu 16.12.2019)

Massa I. (toim.) (2009). Vihreä teoria: Ympäristö yhteiskuntateorioissa. Helsinki: Gaudeamus.

MediaAuditFinland (2019). LT JA JT TARKASTUSTILASTO 2018. Saatavilla verkossa: <http://mediaauditfinland.fi/wp-content/uploads/2019/06/LT-tilasto-2018.pdf> (viitattu 20.12.2019)

Nurmi, V. & Ollikainen, M. (2019) Kohti hiilipörssiä? Suomessa esitetyt hiilipörssiin liittyvät aloitteet tutkimuskirjallisuuden ja kansanvälisen kokemusten valossa. Ympäristöministeriö.

- Parkkonen, T. (2019). Poliitiikan hard core -harrastajille: Näin vihreät vastasi Rinteen kysymyksiin - tekstiä yli 58 000 kirjainta. Iltalehti 29.4.2019. Saatavilla verkossa: <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/96a7245c-c73f-4dfa-a98f-597bdcc92c63> (viitattu 16.12.2019)
- Pietilä, M. (2019) Biotalous ja kapitalistinen sankaritarina. Jyväskylän yliopisto.
- Pynnönen, A. (2013) Diskurssianalyysi: Tapa tutkia, tulkita ja olla kriittinen. Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu.
- Soininvaara, O (2012) Vihreä politiikka. Helsinki: Teos.
- Suomen ekomodernistit ry (SEM ry) (2018) SEM: Miten eroon fossiilisista? Saatavilla verkossa: <https://ekomodernismi.fi/2018/09/03/sem-miten-eroon-fossiilisista/> (viitattu 16.12.2019)
- Tirkkonen, J. (2000) Ilmastopolitiikka ja ekologinen modernisaatio. Tampereen yliopisto.
- Uusitalo, N. (2004) Talouskasvu nuupahti! Elvyttäkää pian! Talouskasvun ideologinen rakentuminen Helsingin Sanomien taloussivuilla. Tampereen yliopisto.
- Vadén, S. & Tiihonen, A. (2019) EDUSKUNTAVAALIT 2019 – ILMASTOVAALIT? Poliitikasta. Saatavilla verkossa: <https://politiikasta.fi/eduskuntavaalit-2019-ilmastovaalit/> (viitattu 20.12.2019)